

ARTS
EQUAL

**Uutta tutkimusta taiteista ja hyvinvoinnista:
katsauksia kansainväliseen tutkimukseen**

Taide, taidetoiminta ja niiden vaikutukset ikääntyneiden hyvinvointiin

26.10.2017 Sitra
Helena Malmivirta KT, LTO, Lehtori
Tutkimusvastaava – Aktiivinen ikääntyminen
Turun ammattikorkeakoulu, Terveys ja hyvinvointi

ARTSEQUAL

Tutkimusartikkeleissa tuodaan esille:

- ❖ koulutettujen taiteilijoiden ja /tai taideohjaajien ja tutkijoiden tutkimusyhteistyö taiteen vaikuttavuuden näkyväksi saattamiseksi nähdään tärkeänä
- ❖ **taiteen yksilöllistä kokemustietoa** tuottavaa tutkimustietoa arvotetaan samalla vakavuudella kuin määrällistä biologista ja fyysistä mittatietoa tuottavaa tutkimustietoa
- ❖ sekä määrällisen että laadullisen tutkimuksen lisätarve taiteen ja hyvinvoinnin välisestä yhteydestä nähdään tärkeänä
- ❖ lisätutkimuksen tarve taiteen vaikutuksesta aivojen aktivoitumiseen ja joustavuuteen nähdään myös tärkeänä

(ks. esim. Noice ym.2013; 2014)

Taiteen hyvinvointivaikutuksia ikääntyneille tarkastellaan tutkimusteksteissä:

❖ taloudellisista tekijöistä:

- terveyden ylläpitäminen, kipujen hallinta ja väheneminen (ks. esim. Wilson ym.2016 ja Koponen 2017)

❖ psykologisista tekijöistä:

- elämän merkityksellisyys ja itsetuntemus
- toimintakykyisyys, joka näyttäytyy mm. autonomiana, päättäväisyytenä, kiinnostuneisuutena ja toivona

(havaintoja useimmissa tarkastelluissa artikkeleissa)

Osallistuminen ryhmissä toteutettavaan musiikin, kuvataiteen, tanssin, näyttämötaiteen, kirjallisuuden tai käsityön toimintaan näyttäisi edistävän ikääntyvien (+60 >):

❖ kognitiivista kyvykkyyttä

- muisti, uusien asioiden oppiminen
- yhteys aivojen aktivoitumiseen (ks. esim Noice ym. 2013;2014; Castora ym. 2010; Wakeling ja Clark 2015)

Esimerkkinä kuvataide

Salon taidemuseo, 2013
Taustalla Ilkka Lammin teos
Kuvassa Ahti
Valokuva: Satu Mäkipuro
Taiteesta ja kulttuurista avaimia aivoterveysteen

❖ taiteesta ja taidetoiminnassa oppimista sekä taiteen ymmärtämistä

- taiteen alueet, taiteen tekemisen menetelmät ja välineet
- taiteessa tapahtuvan näkeminen
- menneisyys, nykyisyys, tulevaisuus

(havaintoja lähes kaikissa tarkastelluissa artikkeleissa)

❖ sosiaalisten suhteiden tuomaa rikkautta

- yhteisöön kuuluminen
- merkityksellisyys
- yhdessä oppiminen
- emotionaalisuus

(ks. esim. Moody & Phienney 2012; Coulding 2012;)

)

*Esimerkkinä
taiteen tekemisen menetelmät ja välineet,
merkityksellisyys, oppiminen, sosiaalinen
vuorovaikutus ja yhteisöllisyys*

*Taide ja taiteen tekeminen tarjoaa tilan oppia ja
kehittää mahdollisuuksia laadullisissa suhteissa,
havaita ja oivaltaa asioiden metaforisia yhteyksiä.*

Taiteesta ja kulttuurista avaimia aivoterveysteen
Valokuvat: Satu Mäkipuro

(Eisner 2002; Thompson ym.; 2014; Malmivirta 2015; 2016)

- ❖ vahvistavan itsetuntoa ja identiteettiä
- ❖ rohkeutta kohdata uusia haasteita
- ❖ vahvistavan sellaisten strategioiden haltuun ottamisessa, jotka auttavat selviytymään myöhempien ikävuosien elämäntilanteiden muutoksissa

(Ks. esim. Munn-Giddins & Boyce 2016; Liddle 2013; Pusa 2012)

Esimerkkinä Tanssi
(ks. esim. Wakeling & Clark 2013)

Valokuva: Satu Mäkipuro: Kehonero
Taiteesta ja kulttuurista avaimia aivoterveysteen.

- ❖ luotaavan myönteistä suhtautumista tuleviin vuosiin
- ❖ mahdollistavan ikäihmisen äänen kuulluksi tulemisen
- ❖ tila vanhuuden työstämiselle

(ks. esim. Rose & Lonsdale 2016; Pusa 2012; Malmivirta 2016)

Esimerkkinä Kuvataide

Salon taidemuseo, Ilkka Lammin
näyttely 2013

Valokuva Satu Mäkipuro
kuvassa Brita

Useiden tutkimusten ja projektien taustalla WHO:n määrittämä (Health 2020; 2013):

- ❖ Terveys ja hyvinvointi on fyysinen, psyykkinen, kognitiivinen, emotionaalinen ja sosiaalinen kokonaisuus
 - ❖ Kokonaisuuteen vaikuttavat biolääketieteelliset, psykologiset sosiaaliset ja taloudelliset sekä ympäristötekijät, jotka kytkeytyvät toisiinsa eri tavoin ja yksilöllisesti ihmisen elämänkulun aikana
 - ❖ Yhteisön hyvä terveys (laajasti nähtynä) on resurssia ja kyvykkyyttä, joka edistää vahvan, dynaamisen ja luovan yhteiskunnan kasvua
- **Terveyden määritelmä on laajentunut sairauskeskeisestä:**
- **pitkäkestoiseen terveyttä ja hyvinvointia edistävien olosuhteiden huomioimiseen**
 - **huomioimaan sekä psykososiaaliset että lääketieteelliset tekijät**
 - **painottaen ennaltaehkäiseviä strategioita**

(Health 2020: A European policy framework and strategy for the 21st century. Copenhagen: World Health Organization Regional Office for Europe.

ARTSEQUAL

www.artsequal.fi

Rahoittaja

Konsortiopartnerit

